

Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Миколаївський базовий медичний фаховий коледж
Миколаївської обласної ради

«Затверджую»

Голова приймальної комісії
Миколаївського базового
медичного фахового коледжу МОР
Сергій ГУБАНОВ
» _____ 2023р.

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО ВИПРОБУВАННЯ

з ліплення та різьблення

**для вступників на основі базової загальної середньої
освіти до Миколаївського базового медичного
фахового коледжу Миколаївської обласної ради
на спеціальність 221 Стоматологія
освітньо-професійної програми « Стоматологія
ортопедична»**

Розглянуто та затверджено
на засіданні
предметної
екзаменаційної комісії
Протокол № 3
від «03» квітня 2023р.
Голова ПЕК _____

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для вступу до Миколаївського базового медичного фахового коледжу МОР зі спеціальності 221 Стоматологія абітурієнт повинен мати достатній рівень знань та мануальних навичок з предметів загальноосвітньої школи (геометрії та образотворчого мистецтва), які в повній мірі можуть забезпечити складання іспиту зі скульптури ліплення.

При вступі абітурієнт повинен знати:

з предмету геометрія:

- найпростіші геометричні фігури та їх властивості;
- геометричні побудови;
- площі та об'єми фігур;
- початкові відомості стереометрії;
- паралельність прямих і площин;
- перпендикулярність прямих і площин;
- координати і вектори просторів;

з образотворчого мистецтва:

- графіка;
- живопис;
- скульптура.

Абітурієнт повинен вміти:

геометрично відображати:

- просторові фігури;
- взаємне розміщення прямих та площин у просторі;
- кути у просторі (кут між прямою та площиною, двогранний кут, лінійний кут двогранного кута);
- призму, паралелепіпед, піраміду, циліндр, конус, кулю;
- поверхні геометричних тіл, площі поверхонь;
- об'єми геометричних тіл;

з образотворчого мистецтва:

- володіти прийомами ліплення об'ємних фігур (пластилін, глина і т.ін.);
- володіти початковими практичними навичками графіки і живопису.

Абітурієнт має бути поінформований про:

- особливості анатомічної форми зубів;
- різну анатомічну формулу зубів.

ЗМІСТ

Тема 1. Ліплення. Предмет скульптури

Задачі, зміст, і форми ліплення. Скульптура як організація простору, середовища. Існування об'єму, форми в просторі. Значення об'єму, форми, пластики в утворенні куба. Виховання навиків, умінь, правильності сприйняття об'єму. Матеріали. Пластилін. Робота в пластиліні. Відчуття матеріалу, способи і методи роботи з пластиліном.

Тема 2. Ліплення. Матеріали, інструменти і устаткування. Методика ліплення

Пластичні переходи об'єму в об'єм. Підготовка до робочого стану. Стеки, вода, підставка. Підготовка загальної маси зуба. Ліплення, обрубковка з передачею точних пропорцій, висоти, товщини.

Тема 3. Ліплення. Робота з пластиліном. Визначення і ліплення планів

Висота рельєфів, кутів, площини, навантаження об'ємів. Придбання умінь, окоміру в точності передачі пластики. Цілісність площини, яка переходить в об'єм. Визначення об'ємів методом візування.

Тема 4. Ліплення. Рішення задачі ліплення другого плану рельєфів

Загальне пластичне рішення зуба як пластичного об'єму.

Тема 5. Ліплення. Продовження ліплення рельєфів другого плану

Точні пластичні пластичні переходи. Визначення і ліплення фактури. Передача матеріальності. Маса.

Тема 6. Ліплення. Ліплення третього плану(заключного). Ліплення підставки зуба

Поєднання маси у великому і малому. Завершення ліплення. Ліплення підставки зуба. Монтаж зуба на підставку. Завершення ліплення.

Тема 7. Різьблення. Задачі і зміст різьблення моделі зуба

Матеріал. Мило. Робота з милом. Матеріали, інструменти, устаткування. Методика різьблення, послідовність різьблення.

Тема 8. Різьблення. Прийоми різьблення

Пластичні переходи об'єму в об'єм. Фактура матеріалу. Передача матеріалу. Маса. Прищеплення відчуття об'єму, маси.

Тема 9. Різьблення. Робота з милом.

Різаки, ножі, підставка. Підготовка загальної маси зуба. Різьблення, обрубковка з передачею точних пропорцій висоти, товщини. Визначення і моделювання первинних планів, висота і глибина рельєфів, напрям кутів, зміна площини, напруга об'ємів.

Тема 10. Різьблення. Рішення другого плану рельєфів

Придбання умінь, навиків в точності передачі пластики. Цілісність моделі. Визначення об'ємів методів візування. Рішення другого плану рельєфів, виділення підставки зуба.

Тема 11. Різьблення. Продовження моделювання рельєфів другого плану

Завершення різьблення рельєфів другого плану. Завершення різьблення моделі зуба. Точна передача пластичних переходів.

Тема 12. Завершення різьблення моделі зуба

Визначення та різьблення фактури, передача матеріальності. Маса. Співвідношення маси у великому та малому. Різьблення підставки зуба. Завершення різьблення моделі зуба.

Практичні завдання для вступного випробування

Вміти:

відтворити анатомічну форму різних груп зубів за допомогою ліплення:

- центральний різець верхньої та нижньої щелеп;
- боковий (латеральний) різець верхньої та нижньої щелеп;
- ікло верхньої та нижньої щелеп;
- перший малий кутній зуб (премоляр) верхньої та нижньої щелеп;
- другий малий кутній зуб (премоляр) верхньої та нижньої щелеп;
- перший великий кутній зуб (моляр) верхньої та нижньої щелеп;
- другий великий кутній зуб (моляр) верхньої та нижньої щелеп.

В якості матеріалу для задачі вступного випробування пропонується використати пластилін.

Вимоги, які висуваються до вступного випробування:

Абітурієнт повинен виконати копію з заданого зразка моделі зуба, точно передати пропорції, характер, форму та пластичні особливості.

Матеріали та інструменти, необхідні для задачі вступного випробування:

1. Пластилін – 2 упаковки.
2. Моделювальні інструменти (стеки, шпатель, лінійка, штангенциркуль).
3. Дощечка 20 x 30 см завбільшки.
4. Клейонка 70 x 70 см завбільшки.
5. Рушник господарський (серветка).

ЛІТЕРАТУРА

1. Фліс П.С., Банних Т.М., А.М. Бібік, С.Б. Костенко Моделювання анатомічної форми зубів. — К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 352 с.
2. Дюбенко К.А. Анатомічна термінологія. — К.: Здоров'я, 2001.
3. Недорізанюк О.М., Тарасюк В.С., Компанець В.С., Дякова Л.С. Анатомія щелепно-лицьового відділу голови людини. — К.: Здоров'я, 1993.
4. Стрелковський К.М., Власенко А.З., Філіпчик Й.С. Зуботехнічне матеріалознавство. — К.: Здоров'я, 2004. — 332 с.
5. Фліс П.С., Банних Т.М. Техніка виготовлення знімних протезів. — К.: Медицина, 2008. — 256 с.
6. Фліс П.С., Власенко А.З. Технологія виготовлення зубних протезів з використанням керамічних і композитних матеріалів. — К.: Медицина, 2010.
7. Зубопротезна техніка / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін. — К.: Книга плюс, 2006.
8. Рубля Т.Є., Федун С.І. Образотворче мистецтво. 5 клас. Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. - Ірпінь: ВТС «Перун», 2005. - 144 с.: іл.
9. Образотворче мистецтво. Підручник для 5 класу загальноосвітніх шкіл. Є.В. Белкіна Є.В. Образотворче мистецтво: Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Є.В. Белкіна, Т.Ф. Марчук. - К.: Навчальна книга, 2006.
10. Ліплення із пластиліну. Серія: Крок за кроком. Ликова І.О. Комашки на лузі,- Видавництво «Карапуз-Дидактика», 2007.-20 с.
11. Ліплення із пластиліну. Серія: Крок за кроком. Пластилінові фігурки тварин. - Донецьк. : «Видавництво Скіф », 2010. - 64 с.: іл..
12. Олег Погребний (директор видавництва), колектив авторів. Чарівний пластилін Серія: Академія дошкільнят. Видавництво: Махаон- Україна, 2012,- 92 с.
13. Орен Роні. Секрети пластиліну. Серія : Академія дошкільнят. Видавництво: Махаон-Україна, 2012,- 92 с.
14. Бевз Г.П. та ін. Геометрія: Підручник для 7 класу загальноосвітн. навч. закладів / Г.П. Бевз, В.Г. Бевз, Н.Г. Владімірова. - К.: Вежа, 2008.- 208 с.: іл..
15. Бевз Г.П. та ін. Геометрія: Підручник для 8 класу загальноосвітн. навч. закладів / Г.П. Бевз, В.Г. Бевз, Н.Г. Владімірова. - К.: Вежа, 2008.- 256 с.: іл..
16. Бевз Г.П. та ін. Геометрія: Підручник для 7 -9 класів загальноосвітн. навч. закладів / Г.П. Бевз, В.Г. Бевз, Н.Г. Владімірова. - К.: Вежа, 2001.-271 с.
17. Істер О.С. Геометрія: Підручник для 7 класу загальноосвітн. навч. закладів. - К.: Освіта, 2007,- 159 с.

Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Миколаївський базовий медичний фаховий коледж
Миколаївської обласної ради

«Затверджую»

Голова приймальної комісії
Миколаївського базового
медичного фахового коледжу МОР
Сергій ГУБАНОВ
2023р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про проведення творчого вступного випробування
з ліплення та різьблення
на спеціальність 221 Стоматологія
ОШ «Стоматологія ортопедична»
до
Миколаївського базового медичного фахового коледжу
Миколаївської обласної ради
у 2023 році**

Розглянуто та затверджено
на засіданні
предметної
екзаменаційної комісії
Протокол № 3
від «03» квітня 2023р.
Голова ПЕК Лав

Вступні випробування і порядок зарахування на спеціальність 221 Стоматологія ОПП «Стоматологія ортопедична» проводиться згідно з Правилами прийому до Миколаївського базового медичного фахового коледжу МОР.

З метою виявлення рівня підготовленості і мануальних здібностей вступників на вказану спеціальність в першу чергу проводиться вступне випробування з ліплення та різьблення. Вступникам при поданні документів надається право вибору одного із запропонованих видів прикладного мистецтва в об'ємі:

- скульптура (ліплення)
- різьблення.

Для взірців використовуються:

- анатомічні форми (фантоми) різних груп зубів: різець, ікло, премоляр, моляр. Розмір не більше 20 – 30 см для ліплення і 6 – 8 см для різьблення.

Як матеріал пропонується використовувати:

- для ліплення – пластилін або пластичні маси;
- для різьблення – мило господарське або спеціально відлиті гіпсові заготовки.

Термін виконання завдання – 8 академічних годин з 30-хвилинною перервою.

Вимоги, які висуваються до роботи (загальні):

вступник повинен виконати копію зуба, чітко і точно передати його пропорції, характер, форму та пластичні особливості.

Екзаменаційна комісія, в склад якої входять фахівці образотворчого мистецтва (2) та представник стоматологічної служби (1), оцінюють зашифровану роботу за відповідними критеріями.

Особи, які набрали на вступному випробуванні менше 120 балів (менше 4 балів для абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти), до участі в конкурсі щодо зарахування на навчання у МБМФК не допускаються.

1. Вступник повинен виготовити точну копію зуба з фантома гіпсової моделі (ліплення 1:1; різьблення 1:3):

- а) відтворити натуральні розміри моделі ;
- б) передати пропорції моделі зуба: ширину, глибину, висоту (передати габаритні розміри);
- в) передати симетрію, форми і пластичний об'єм виробу;
- г) передати фактуру рельєфів на моделі зуба та його матеріальність;
- д) відтворити кольори коронкової частини зуба та ясен.

2. Для виготовлення завдання на іспит надаються фантоми різних груп зубів.

3. Вимоги до зубів.

Різці. Коронка різця верхньої щелепи може бути різною: наближатися до прямокутної, трикутної чи трапецеподібної форми зі зменшеною основою біля шийки зуба. Бокові ділянки коронки паралельні або нахилені до шийки зуба, дистально дещо ввігнуті на рівні середини або пришийкової третини.

Вестибулярна поверхня трохи опукла і має напівовальний рельєф в мезіодистальному напрямі з двома борозенками різного ступеня вираженості, що йдуть вертикально, які зникають в пришийковій ділянці коронки.

Оральна поверхня має форму трикутника з заокругленою вершиною і обмежена краєвими гребінцями, що йдуть від різального краю і з'єднуються в пришийковій третині, утворюючи горбик зуба.

З бокових сторін коронка має клиноподібну форму, її вестибулярний контур випуклий, а оральний - ввігнутий.

У різців шийка округлої форми, дещо сплюснена з вестибулярної поверхні, що є характерною їх особливістю.

Ікла. Мають конусоподібну форму і різальний край у вигляді загостреного горбка.

Вестибулярна поверхня ромбоподібної форми. Різальний горбок розміщений не по центру коронки, а зміщений медіально. Тому медіальна різальна площадка коротша, ніж дистальна. Від різального горбка до шийки зуба йде широкий валик, який поділяє вестибулярну поверхню на дві фасетки: меншу – медіальну, більшу – дистальну.

Контур шийки ікла на горизонтальному зрізі специфічний: круглий з вестибулярного боку, на рівні середини бокових сторін - плавно здавлений в медіа-дистальному напрямку і закінчується заокругленням, повторюючи контур шийки.

Малі корінні зуби або премоляри. Розрізняють перший і другий премоляри, де перший дещо більший, ніж другий, як по вертикальному так і мезіодистальному розміру. Вестибулярна поверхня першого премоляра подібна на таку ж поверхню ікла, але менша за розміром. Оральна поверхня гладка, двоєко вигнута в мезіодистальному напрямку, невелика у вертикальному напрямку. Найбільша випуклість - екватор - розміщена по середині довжини коронки.

Бокові поверхні мають трапецеподібну форму з розміщеним в пришийковій ділянці аркоподібним заглибленням, що розширюється до шийки. Над аркоподібним заглибленням проходить найбільша випуклість (екватор) цих поверхонь, яка одночасно є контактними пунктами з сусідніми зубами. На жувальній поверхні добре виражені два жувальні горбки: щічний і піднебінний. Зона, де з'єднуються горбки називається міжгорбковою борозенкою або фігурою, яка своїми контурами нагадує гантелю.

Другий премоляр схожий на перший, але має менші розміри та дещо менш виражені контури всіх поверхонь.

Великі корінні зуби або моляри. Розрізняють перший, другий і третій (зуб «мудрості») моляри. Розмір коронок зменшується від першого до третього моляра.

Перший моляр. Вестибулярна поверхня коронки розділена серединною борозенкою, яка йде від невеликої виїмки на змикальній поверхні і поділяє поверхню коронки на дві рівні частини. Схематично ця поверхня є подібною на два премоляри, що зрослися. Тому на ній, крім борозенки, є два вертикальні

валики, які закінчуються горбками. Лінія анатомічної шийки майже пряма або трохи випукла в бік кореня.

Піднебінна поверхня відрізняється від вестибулярної тим, що вертикальна серединна борозенка тут менше виражена і закінчується на середині коронки. Медіальний і дистальний горбки більш заокруглені, менше виражені, особливо дистальний горбок.

Жувальна поверхня першого моляра в схематичному вигляді має чотири заокруглений кути складного профілю у чотирьох горбків. Найбільші за об'ємом є піднебінно-медіальний і щічно-медіальний горбки, найменший – піднебінно-дистальний. Між горбками є поперечна борозенка (фігура).

Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Миколаївський базовий медичний фаховий коледж
Миколаївської обласної ради

«Затверджую»

Голова приймальної комісії
Миколаївського базового
медичного фахового коледжу МОП
_____ Сергій ГУБАНОВ
» _____ 2023р.

КРИТЕРІЇ ОЦІНОК ВМІНЬ ТА ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ З ЛІПЛЕННЯ ТА РІЗЬБЛЕННЯ

Розглянуто та затверджено
на засіданні
предметної
екзаменаційної комісії
Протокол № 3
від «03» квітня 2023р.
Голова ПЕК _____

Рівні навчальних знань	Бали	Оцінка	Критерії навчальних досягнень
I П О Ч А Т К О В И Й	1 - 50		Ставиться, якщо робота не виконана.
	51 - 90		Ставиться за грубі помилки в передачі маси моделі зуба.
	91 - 123		Ставиться за не набраний об'єм заданої моделі, відсутні пропорції моделі, характер, симетрія.
II С Е Р Е Д Н І Й	124 - 130	3-	Ставиться, якщо є порушення пропорції при виконанні загальної моделі.
	131 - 140	3	Ставиться, якщо не витримана симетрія і форма моделі.
	141 - 150	3+	Ставиться, якщо слабо набраний об'єм та рельєф заданої моделі.
III Д О С Т А Т Н І Й	151 - 158	4-	Ставиться, якщо є незначні порушення маси моделі зуба, симетрії.
	159 - 169	4	Ставиться, коли завдання виконано повністю з деякими порушеннями. Наявні незначні порушення в передачі пластики моделі зуба, пропорції.
	170 - 177	4/5	Ставиться за незначні порушення в передачі матеріальності моделі зуба.
IV В И С О К И Й	178 - 181	5-	Ставиться, якщо модель відтворює натуральні розміри, точно передані пропорції моделі зуба, робота виконана не в кольорі.
	182 - 190	5	Ставиться за точно передану симетрію, форми і пластичний об'єм вибору, точно передану фактуру рельєфів на моделі та його матеріальність.
	191 - 200	5+	Ставиться, якщо завдання виконано без жодної помилки в повному обсязі. Відтворено точну копію з моделі зуба.

Критерії оцінювання практичних робіт з ліплення анатомічної форми коронки зуба

Бал (за 12- бальною шкалою)	Бал (за 200- балльною шкалою)	Критерії оцінювання практичних робіт абітурієнтів
--	--	---

1	100	Абітурієнт не розрізняє об'єкт вивчення, володіє низькими мануальними навичками роботи, відтворює тільки окремі елементи анатомічної форми зуба. Не збережена пропорція та об'єм відтворюваної композиції, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 50 %. Робота виконана неохайно і повністю не відтворює характерні особливості об'єму природи.
2	101 - 109	Абітурієнт розрізняє об'єкт вивчення і відтворює незначну частину анатомічної форми зуба. В ході роботи має нечіткі уявлення стосовно пропорції та об'єму відтворюваної композиції, не передає характерні особливості об'єму природи, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 35%.
3	110 - 119	Абітурієнт відтворює менше половини навчального композиційного завдання. Відтворені елементи анатомічної форми зуба є нечіткими. Пропорція та об'єм відтвореного завдання передані неправильно, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 25%. Сам малюнок композиції та елементи поверхні зуба тільки частково відтворені відповідно до зразка. Робота виконана неохайно, із розмитими контурами моделі.
4	120 - 120	Абітурієнт відтворює близько половини навчального композиційного завдання, має задовільні мануальні навички роботи. Відтворені елементи анатомічної форми зуба є нечіткими, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 20%. Завдання виконано неохайно, із розмитими контурами моделі. Дрібні деталі об'єкта не відтворені. Загальний вигляд виконаної роботи неестетичний.
5	130 - 139	Абітурієнт виконав більше половини поставленого завдання, має задовільні мануальні навички роботи. Відтворені елементи анатомічної форми зуба є нечіткими, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 20%. Завдання виконано неохайно, із розмитими контурами моделі. Дрібні деталі об'єкта не відтворені. Загальний вигляд виконаної роботи неестетичний.
6	140 - 149	Абітурієнт, в основному, відтворив поставлене перед ним завдання, має задовільні мануальні навички роботи. Відтворення деталей анатомічної форми зуба не є нечітким. Пропорція та об'єм виконаної роботи, відповідно до зразка, передані неправильно, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 10%. Дрібні деталі відображені не в повному об'ємі, а частково. Загальний вигляд роботи потребує більш естетичного вигляду. Сам рельєф моделі має частково розмитий контур.
7	150 - 159	Абітурієнт, в цілому, відтворив поставлене перед ним завдання. Основні елементи анатомічної форми зуба відображені правильно. Дрібні деталі анатомічної форми зуба від модельовані нечітко і не в повному об'ємі. Пропорції та об'єм зразка передані частково, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 5%, а дрібних деталей – до 15%. Загальний вигляд відтвореного завдання має задовільний естетичний вигляд.
8	160 - 169	Абітурієнт, в цілому, відтворив поставлене перед ним завдання. Основні елементи анатомічної форми зуба відображені правильно, із пропорційним перенесенням лінійних та об'ємних розмірів

		зразка, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 5%. Дрібні деталі об'єкта передані, в основному, правильно, але є не зовсім чіткими. Їх масштаб відрізняється від заданого до 10%. Загальний вигляд відтвореного завдання має задовільний естетичний вигляд.
9	170 - 179	Абітурієнт повністю відтворив поставлене перед ним завдання. Основні елементи анатомічної форми зуба відображені правильно, з незначними порушеннями рельєфу зразка. Пропорції та об'єм перенесені вірно. Дрібні деталі об'єкта відображені не в повному обсязі, із нечіткими контурами, масштаб моделі дрібних деталей рельєфу відрізняється від заданого не більше, ніж на 5%. Загальний вигляд відтвореного зразка має гарний естетичний вигляд.
10	180 - 189	Абітурієнт повністю відтворив всі параметри заданого зразка. Добре орієнтується в поставленому перед ним завданні. Чітко передає пропорції та об'єм анатомічної форми зуба і фактури, яку має рельєф на моделі. Мають місце незначні порушення пластики у відтворенні основних та дрібних деталей зразка, масштаб моделі відрізняється від заданого не більше, ніж на 2%, а дрібних деталей рельєфу – 5%. Загальний вигляд відтвореної моделі має гарний естетичний вигляд.
11	190 - 199	Абітурієнт аргументовано і в повному обсязі використовує свої знання з ліплення для відтворення завдання, яке поставлене перед ним. Чітко передає пропорції та об'єм анатомічної форми зуба, а також фактури, яку має рельєф на моделі. Дрібні елементи рельєфу відображені правильно, але із незначними порушеннями пластики, масштаб моделі і дрібних деталей рельєфу відрізняється від заданого не більше, ніж на 2%. Критично і аргументовано підходить до оцінки виконаної ним роботи. Здатний провести аналіз помилок, які можуть привести до порушення композиції або анатомічної форми зуба під час ліплення. Загальний вигляд відтвореного завдання має високий естетичний вигляд.
12	200	Абітурієнт виявив неординарні творчі здібності у виконанні завдання, яке поставлене перед ним. Аргументовано і системно виконує поставлене перед ним завдання. Повністю передає пропорції та об'єм (ширина, глибина, висота, передача габаритних розмірів) об'єкта ліплення. Точно передає пластику та рельєф анатомічної форми зуба. Чітко відтворені дрібні деталі із високим естетичним виглядом об'єкта.